

Κόστος = κόστος μεταφοράς + κόστος παραγωγής + κόστος εφορολόγησης + κόστος εργασιών

ΑΤΑ - Κόστος εργασιών
Η αύξηση των εσόδων διαφέρει κατά 30% σε σχέση με το 1974

Η ΑΠΟΨΗ ΜΑΣ

Υποχρεώσεις και ευθύνες των εργατοϋπαλλήλων και των πολιτικών κομμάτων ενώπιον της κρίσεως

Του ΓΙΑΝΝΗ ΜΑΡΙΝΟΥ

ΜΕ το σημερινό άρθρο μας ολοκληρώνουμε τις σκέψεις και παρατηρήσεις μας γύρω από τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα καταστεί αποτελεσματική η χαρασσόμενη νέα πολιτική που στοχεύει στη σταθεροποίηση της οικονομίας και στην προώθηση της αναπτυξιακής διαδικασίας, ώστε να προληφθεί η καταστροφή, που πολλοί φοβούνται ότι είναι πιά αναπόφευκτη. Όπως έχουμε ήδη υποστηρίξει την πρώτη και βασική ευθύνη έχει η Κυβέρνηση. Όμως και η καλύτερη πολιτική δεν μπορεί να ευδοκμήσει, αν δεν συνεργασθούν για την επιτυχία της και οι λοιποί φορείς της οικονομίας. Προσδιόρισαν στο προηγούμενο άρθρο μας τις σχετικές ευθύνες των επιχειρηματιών, των αυταπασχολούμενων και κυρίως των ελεύθερων επαγγελματιών και των αγροτών. Στο σημερινό αναφερόμαστε στις ευθύνες και υποχρεώσεις των εργατοϋπαλλήλων και των πολιτικών κομμάτων.

ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΟΙ: Πράγματι, οι εργαζόμενοι (όπως συνηθίζεται να χαρακτηρίζονται, λές και οι αγρότες, οι εργοδότες, οι ελεύθεροι επαγγελματίες δεν είναι εργαζόμενοι) είναι η πιά ευαίσθητη κατηγορία, που επηρεάζεται άμεσα από οποιαδήποτε μέτρα νοικοκυρέματος ή λιτότητας, όπως επικράτησε να χαρακτηρίζεται η συνετή οικονομική διαχείριση. Κατ' αρχήν και ο όρος λιτότητα είναι παραπλανητικός διότι στην ουσία δίνει την εντύπωση ότι κάποιοι υποβάλλονται σε αναγκαστική δίαιτα και στερήσεις, μολονότι υπάρχουν χρήματα για μια πιά ανεκτή μισθοδοσία και διαβίωσή τους. Ας ξεκαθαρισθεί λοιπόν, ότι η πολιτική λιτότητας επιβάλλεται σχεδόν σ' όλες τις χώρες του κόσμου σε Δύση και Ανατολή (πάντα θα υπογραμμίζουμε και την Ανατολή, γιατί εδώ στην Ελλάδα αυτό σκοπίμως παραλείπεται κι όχι μόνο από το ΚΚΕ), διότι στέρεψαν οι πηγές της κοινωνίας της αφθονίας. Διότι τρώμε από τα έτοιμα, ή - ακόμα χειρότερα - από δανεικά. Καμιά κυβέρνηση δεν επιβάλλει τη λιτότητα για λόγους σαδιστικούς ή για να φανεί απλώς ευχάριστη σε κάποια σαρκοβόρα ιδιωτικά συμφέροντα, τα περίφημα «μονοπώλια» ή κάποιους επίσης σαρκοβόρους ξένους. Αυτή η φτηνή προπαγάνδα είναι πιά καιρός να παραμεριστεί αν θέλουμε να γλυτώσουμε από την καταστροφή. Και είναι επιπλέον άδικο έως υπονομευτικό να την χρησιμοποιούν ακόμα και συνδικαλιστές που υποτίθεται ότι στηρίζουν την Κυβέρνηση, μόνο και μόνο για να βγαίνουν από τα αριστερά στους συνδικαλιστές των δύο Κομμουνιστικών κομμάτων. Γιατί αν υπήρξε τα τελευταία χρόνια λιτότητα, αυτή πάντως δεν έπληξε τους μισθωτούς ή τους συνταξιούχους, (οι οποίοι αντίθετα ευνοήθηκαν ιδιαίτερα και μάλιστα οι χαμηλόμισθοι) αλλά κυρίως την ιδιωτική επιχείρηση με αποτέλεσμα να έχουμε φθάσει σε μιά άνευ προηγουμένου κρίση, που απειλεί με χρεοκοπία σχεδόν όλες τις μεγάλες βιομηχανίες της χώρας και σειρά άλλων σημαντικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Παρά την ψευδολογία της προπαγάνδας κανένας δεν αντέκρουσε τα αμείλικτα - επίσημα φυσικά - νούμερα, τα οποία βεβαιώνουν ότι «το κόστος εργασίας (αποπληθωρισμένα με το δείκτη τιμών καταναλωτή) έχει αυξηθεί ανά μονάδα προϊόντος (στη βιομηχανία και βιοτεχνία από 18%, από το 1981 έως σήμερα» (Ναυτεμπορική, 13-9-85). Ας προστεθεί, σύμφωνα πάντα με τα ίδια στοιχεία, ότι το τελευταίο δωδεκάμηνο ανάμεσα σε 12 χώρες παρουσιάστηκε στην Ελλάδα η μεγαλύτερη εκατοστιαία αύξηση μέσου πραγματικού ωρομισθίου στην βιομηχανία. Προηγείται ακόμα και της Ιαπωνίας, ενώ στις επτά από τις χώρες (Βέλγιο, Σουηδία, Ελβετία, Ολλανδία, ΗΠΑ, Καναδά και Γαλλία) μειώθηκαν τα πραγματικά ωρομίσθια, αυξήθηκαν δηλαδή τα ονομαστικά λιγότερο από το δείκτη

τιμών καταναλωτή. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας Ελλάδας (Εκθεση Διοικητού για το 1984, σελ. 63) το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος αυξήθηκε κατά 25,9% το 1980, 26,6% το 1981 37,6% το 1982, 18,4% το 1983 και 22,9% το 1984. Ταυτόχρονα, κι αυτό είναι επίσης εξαιρετικά σημαντικό για τους επαγγελματίες αντιμονοπωλιολόγους, επιβραδύνθηκε ο ρυθμός αύξησης των τιμών των ετοιμών βιομηχανικών προϊόντων σε 18,3% το 1984, έναντι 20,8% το 1983 και 16,8% το 1982. Πράγμα που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το 1984 θα πρέπει να ασκήθηκε πίεση στα μικτά κέρδη ανά μονάδα προϊόντος) (Εκθεση Χαλικιά για το 1984 σελ. 65)

Ας προσθέσουμε ακόμα ότι σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών η παραγωγικότητα της εργασίας μειώθηκε στην Ελλάδα κατά 0,3% το 1980, 2,4% το 1981, 5,3% το 1982, και 0,7% το 1983. Τέλος, σύμφωνα με στοιχεία της Εκθέσεως Χαλικιά, από το 1974 έως το 1984 οι μέσες πραγματικές ωριαίες αμοιβές στη βιομηχανία αυξήθηκαν κατά 83%, ενώ η παραγωγικότητα μόνο κατά 24%.

Τα παραθέτομε όλα αυτά για να καταδείξουμε πόσο ουρανό-μηκες ψεύδος είναι η καταγγελία περί μονόπλευρης λιτότητας, αφού τα νούμερα λένε πως υπήρξε σημαντική αύξηση μισθών και ημερομισθίων στη βιομηχανία χωρίς μάλιστα να δικαιολογείται καθόλου από αντίστοιχη αύξηση της παραγωγικότητας - το αντίθετο, και χωρίς να έχουμε γενναίες αυξήσεις του εθνικού εισοδήματος. Η αύξηση μισθών και ημερομισθίων ήταν πολύ πάνω από τον τιμάριθμο, άρα σημειώθηκε ουσιώδης βελτίωση της εισοδηματικής θέσεως των βιομηχανικών εργατών, αλλά και πλειστών άλλων μισθωτών. Ακριβώς αυτός είναι άλλωστε ένας από τους λόγους που μειώθηκαν ακόμα περισσότερο εκτός από τα κέρδη των βιομηχάνων, και η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους και συνεπώς η δυνατότητά τους να πουλήσουν και στην ελληνική αγορά και στο εξωτερικό.

Αν αυτοί, που μιλούν για υπερκέρδη των μονοπωλίων ζούσαν σε άλλη χώρα, όπου η οικονομική ενημέρωση δεν είναι ανύπαρκτη έως φαιδρή, όπως εδώ στην Ελλάδα, θα εθεωρούντο γελοία και αναξιόπιστα πρόσωπα. Εδώ χαίρουν ιδιαίτερης εκτίμησης και πιστεύεται ότι αυτοί κρύβουν στο μαγικό καπέλλο τους τη λύση του οικονομικού προβλήματος της χώρας μας. Αλλοίμονο...

Όμως για να πούμε και του στραβού το δίκιο κατανοούμε κατ' αρχήν τις θέσεις κάποιων συνδικαλιστικών στελεχών του ΠΑΣΟΚ, που διακήρυξαν: «Δεν μας ενημερώνετε δεν κάνουμε θυσίες» («Ελευθεροτυπία» 9-9-85). Αλήθεια, ποιός μισθοσυντηρητής στο τέλος-τέλος και συνεπώς όχι πλούσιος, μπορεί ποτέ να δέχεται αγόγγυστα, έστω και καθήλωση των χαμηλών άλλωστε αποδοχών του ή και μιά μικρή συρρίκνωση τους χωρίς να ξέρει το γιατί; Μήπως μέχρι τώρα δεν τους είχε γίνει περίπου πλύση εγκεφάλου για το ότι ο «εργάτης έχει πάντα δίκιο», για το ότι πρέπει να μοιρασθούν τα υπερκέρδη των μονοπωλίων, και για άλλα τέτοια ηχηρά παρόμοια;

Όμως οι συνδικαλιστές των εργαζόμενων, που κατά κανόνα και μόρφωση έχουν και ενημέρωσι είναι ή οφείλουν να είναι, δεν μπορεί να μην κατανοούν την απλή, έστω και καθυστερημένη, παρατήρηση ότι δεν μπορούμε να καταναλώνουμε περισσότερα απ' όσα παράγουμε.

Και δεν μπορεί επίσης να αγνοούν τι κάνουν οι περισσότεροι συνάδελφοί τους των άλλων, πλουσιότερων μάλιστα χωρών της Δύσεως, συνεργαζόμενοι με τις Κυβερνήσεις τους για να

Συμπαρά. Έρω: Άνω το 1980 έως το τέλος του 1984 το σχετικό κόστος μας αυξήθηκε κατά 30-40% (το κόστος τοις εκατό κατά κόστος βιομηχανικών προϊόντων)

Ενα πείραμα – σοκ στο Ταλίν

Πώς αποδείχθηκε στην ΕΣΣΔ η ακαταμάχητη αποτελεσματικότητα της ιδιωτικής πρωτοβουλίας

ΠΟΙΑ άλλη απόδειξη χρειάζεται για το τι σημαίνει παραγωγικότητα δημοσίου υπαλλήλου και πώς αυτή πολλαπλασιάζεται αν λειτουργήσει η ιδιωτική πρωτοβουλία και το ακαταμάχητο κίνητρο του κέρδους;

Ας αφυπνισθούν επιτέλους και στην Ελλάδα οι παλαιόημερολογίτες μαρξιστές, οι οποίοι εμμένουν ακόμα σε ιδέες και πρότυπα για τα οποία στο τέλος-τέλος δεν είχε άμεση ευθύνη ο Μάρξ, αφού στην εποχή του δεν υπήρχαν κρατικές επιχειρήσεις για να διαπιστώσει ότι εκεί ο εκμεταλλευτής είναι η μονοπωλιακή εξουσία της δημοσιοϋπαλληλίας και το αντικείμενο της εκμεταλλεύσεως ο λαός που είναι στο έλεος αυτού του κρατικού μονοπωλίου.

Γ. Μ.

«**Σ**ΥΜΦΩΝΑ με την «Ισθέςτια», 17 – 20 εκατομμύρια Σοβιετικοί εργαζόμενοι κάνουν και μία δεύτερη «παράνομη» δουλειά, προσφέροντας υπηρεσίες, τις οποίες δεν μπορεί να προσφέρει το κράτος. Ο τζίρος των «μπίζνες» που κάνουν ετησίως αυτοί οι «παράνομοι» φτάνει τα πέντε με έξη δισεκατομμύρια ρούβλια. Η «παράνομη» δεύτερη απασχόληση είναι τόσο διαδεδομένη, ώστε δεν μπορεί να εξαλειφθεί, προσθέτει η εφημερίδα.

Έτσι, οι αρχές του Ταλίν, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, αποφάσισαν να πειραματιστούν και επέτρεψαν σε μερικούς τεχνίτες ραδιοφώνων και τηλεοράσεων, να ανοίξουν ένα κατάστημα, με την εντολή να αυτοχρηματοδοτηθούν και να μοιραστούν τα κέρδη.

«Προηγούμενως μια συσκευή τηλεοράσεως επιδιο-

ρωνόταν σε δύο εβδομάδες. Τώρα χρειάζονται μόνο τρεις μέρες και συχνά οι πελάτες παίρνουν τη συσκευή τους την ίδια μέρα», αναφέρει το ρεπορτάζ από το Ταλίν.

Η παροχή παρόμοιων υπηρεσιών, θα ήταν «παράδεισος» για τους Μοσχοβίτες, οι οποίοι παραπονούνται ότι όταν παραλαμβάνουν τα αυτοκίνητά τους από το συνεργείο, είναι σε χειρότερη κατάσταση από αυτήν που τα παρέδωσαν.

Ο επίσημος σοβιετικός Τύπος, έχει καταγγείλει πολλές φορές αυτούς του παράνομους εργάτες, γνωστούς με τον χαρακτηρισμό «Σαμπασνίκι», επειδή κλέβουν υλικά από το κράτος για τις επιδιορθώσεις που κάνουν «ιδιωτικώς».

Η προχθεσινή «Ισθέςτια», όμως, πρόβαλε μία διαφορετική αντίληψη, τονίζοντας ότι δεν είναι «ρεαλιστική», ούτε η καταδίκη των «Σαμπασνίκι», ούτε η προσμονή ότι το κράτος θα μπορέσει να τους υποκαταστήσει. Και προσθέτει, ότι οι εργάτες – επιχειρηματίες του Ταλίν αύξησαν την παραγωγικότητά τους κατά 10–15%, επιτυγχάνοντας, ταυτόχρονα, εξοικονόμηση τόσο των ανταλλακτικών, όσο και της παραγωγικής τους δύναμης.

Πάντως, Σοβιετικοί σχολιαστές διέψευσαν τις φήμες που κυκλοφόρησαν στη Δύση, σύμφωνα με τις οποίες, ο Μιχαήλ Γκορμπατσώφ προσανατολίζεται προς τη φιλελευθεροποίηση της οικονομίας στην προσπάθειά του να επιτύχει τη βιομηχανική ανάπτυξη και να βελτιώσει το επίπεδο ζωής.

(«Καθημερινή», 21–8–85 και «Αυγή» 23–8–85)

διασωθούν οι οικονομίες τους από την ύφεση και από το διεθνή ανταγωνισμό. (Ο κ. Σκάργκιλ λ.χ. που τόσο θαυμάζεται στην Ελλάδα, είναι μία ασημαντή εξαίρεση, που περιβάλλεται και με πολλά ερωτηματικά για τα κίνητρα και τους στόχους του).

Θηρία ανήμερα εμφανίζονται μερικοί για το ενδεχόμενο να θιγεί η αυτόματη τιμариτική αναπροσαρμογή (ΑΤΑ). Ο διοικητής της Τράπεζας Ελλάδας μίλησε περί αναπροσαρμογής της, ώστε να μην γίνεται συντελεστής που επαυξάνει τον πληθωρισμό. Είναι λυπηρό βέβαια που δεν το κάνει αυτό πιο λιανά για να καταλάβει και ο τελευταίος εργάτης, πως η ανόθευτη ΑΤΑ, όπως ισχύει σήμερα, χειροτερεύει αντί να καλλιεργεί τα πράγματα γι αυτόν τον ίδιο. Όμως και οι εκπρόσωποι των εργαζόμενων δεν υποβάλλονται στον κόπο να αμφισβητήσουν την άποψη του κ. Διοικητή. Απλώς φωνασκούν. Αλλά τι μας ενδιαφέρει λοιπόν; Η ΑΤΑ για την ΑΤΑ ή το πώς δεν θα αυξάνει ο πληθωρισμός; Δεν θα ήταν καλύτερα να μην υπάρχει ΑΤΑ; Και είναι άραγε χαζοί ή ανίκανοι να προστατέψουν τα συμφέροντά τους οι εργαζόμενοι των άλλων χωρών, που δέχθηκαν κάποιο σφίξιμο της ζώνης για να αναπνεύσει η οικονομία τους, να πέσει ο πληθωρισμός τους στα 2–3%, να αυξηθούν οι εξαγωγές τους και να ξαναρχίσουν οι μεγάλες παραγωγικές επενδύσεις στις οποίες θρίσκουν δουλειά οι άνεργοι; Και είναι άραγε υπανάπτυκτος και βλάκας ο ιταλικός λαός, που κόντρα στη δημαγωγία του ΚΚΕ, ψήφισε σε δημοψήφισμα υπέρ της καταργήσεως της ΑΤΑ και υπέρ της πολιτικής λιτότητας;

Φυσικά, από κανέναν δεν τέθηκε ούτε ήταν δυνατόν να τεθεί θέμα καταργήσεως της ΑΤΑ. Απλώς εκείνοι που επιδιώκεται είναι να δίνονται αυξήσεις, που α) να μην περνούν ποτέ τον τιμάρισμο, πράγμα που σήμερα παραβιάζεται κατάφωρα με διάφορους έμμεσους ή και άμεσους τρόπους, και β) να υστερούν μία-δύο εβδομάδες από αυτόν, ώστε βαθμιαία να κατέβει σε επίπεδα που να επιτρέπουν ξανά την ανάκαμψη της οικονομίας. Προτιμούμε λοιπόν τον κατήφορο της καταστρο-

φής από την έστω και κάπως επώδυνη σωτηρία;

Ας προσθέσουμε εδώ την αγανάκτησή μας για την καπηλεία που ασκήθηκε πρόσφατα σε βάρος της Κυβερνήσεως από την αύξηση των αποδοχών κατά 2,1% που χορηγήθηκε αναδρομικά από 1η Σεπτεμβρίου για το 8' τετράμηνο του 1984 κατ' εφαρμογήν της ΑΤΑ. «Ριζοσπάστης» και «Ακρόπολις» χέρι-χέρι, Κομμουνιστικά κόμματα και Νέα Δημοκρατία αγκαζέ στηλίτευσαν την αύξηση αυτή ως κοροϊδία των μισθωτών και ως απαράδεκτη. Αλλά μήπως αυτό ήταν το ποσοστό που δικαιούνταν να πάρουν οι μισθωτοί σύμφωνα με το σύστημα της ΑΤΑ υπέρ της οποίας χαλάνε τον κόσμο; Έπρεπε να πάρουν και πάρα πάνω; Με ποιά λογική; Μήπως γίναμε πλουσιότεροι εφέτος και ζητούν συμπληρωματικό μερδικό; Το τελευταίο τρίμηνο που θα υπήρξε μεγαλύτερη άνοδος του τιμάρισμού θα υπάρξει και νομιμοποίηση για ανάλογη βελτίωση αποδοχών. Αν τη δώσει όμως κι αυτήν η Κυβέρνηση τότε φυσικά ο πληθωρισμός το 1986 θα πετάξει πάλι στο 20%, τα ελληνικά προϊόντα θα γίνουν τόσο ακριβά και δεν θα αγοράζονται πιά ούτε εδώ ούτε στο εξωτερικό και κάθε ελπίδα ανακάμψεως της οικονομίας, η οποία προϋποθέτει πλεονάσματα από κέρδη για επενδύσεις θα εξασθενήσει επικίνδυνα.

Μήπως είναι πιά καιρός να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους; Μήπως θα πρέπει να καταδειχθεί πως δεν μπορούν κάποιοι (μη) εργαζόμενοι να ζητούν συνεχώς αυξήσεις μισθών από οργανισμούς και επιχειρήσεις, που παρουσιάζουν τεράστιες ζημιές και γονατίζουν τον κρατικό προϋπολογισμό τον οποίο απομυζούν σαν βδέλλες. Μήπως θα πρέπει να λεχθεί ωμά στο προσωπικό τους, πως σ' άλλες χώρες (λ.χ. Γαλλία, και Ισπανία, αλλά και Κίνα και Βουλγαρία) τις ζημιόγρονες επιχειρήσεις τις κλείνουν αντί να συντηρούν νεκρές μονάδες με τεχνητή αναπνοή; Να τους πληροφορήσουμε ότι στην Ισπανία οι κρατικές επιχειρήσεις που παρουσιάζουν ζημιά δεν δίνουν ΑΤΑ στο προσωπικό τους, ενώ στην ΕΣΣΔ ο κ. Γκορμπατσώφ έδωσε εντολή οι ζημιές να αφαιρούνται από τα μόνους των εργατών; Να επαναλάβουμε ότι πολλά συνδικάτα στις ΗΠΑ, το